Kui Te seda kirja korralikult ei näe klõpsake siia.
Uudiskirjast loobuda saab siin.

MUINSUSKAITSEAMET

Tolli 4 Kuressaares pälvis 2023. aastal Muinsuskaitseameti aastaauhinna kategoorias hästi taastatud hoone muinsuskaitsealal või kaitsevööndis. Foto: Valmar Voolaid

Hea mälestise omanik!

Teieni jõudis Muinsuskaitseameti esimene uudiskiri. Uudiskirja eesmärk on pakkuda mälestise omanikule kõige olulisemaid kultuuripärandi valdkonna uudiseid ning jagada praktilisi nõuandeid ja näpunäiteid pärandi igapäevaseks hooldamiseks, säilitamiseks ja arendamiseks.
Käesolevast kirjast leiate ülevaate viimase aja olulisematest uudistest ning pikemalt saate lugeda kahest fookusteemast: kätte jõudnud hobiotsimise ja arheoloogiliste välitööde hooajast ning ettevalmistustest, mida on vaja teha enne mälestisel töödega alustamist.

Loodame, et värske uudiskiri pakub sisukat ja kasulikku lugemist!

Tulemus pärineb 2024. aasta alguses uuringufirma Norstat poolt läbi viidud avaliku arvamuse küsitlusest.

94% inimestest peab Eesti kultuuripärandi säilimist tulevastele põlvedele oluliseks.

2023. aastat kokku võtva muinsuskaitse aastaraamatu kaanel on Tallinna vanalinnas asuva rüütelkonna hoone barokne laemaaling. Foto: Muinsuskaitseamet

Uudised

- **Mälestiste ja muinsuskaitsealal asuvate hoonete renoveerimiseks saab toetust taotleda mitmest KredExi taotlusvoorust**. KredExi toetustest saab lähemalt lugeda KredExi kodulehelt ning toetuste infotundi saab järelvaadata siit.

- **Augustis avaneb Muinsuskaitseameti tähtajaline taotlusvoor, kust saavad mälestise omanikud või valdajad küsida toetust mälestiste ja muinsuskaitsealal asuvate ehitiste restaureerimiseks, konserveerimiseks ning hooldamiseks.** Taotlusvooru avanemiseni on veel veidi aega, kuid kuna taotlusele tuleb lisada kaks võrdlevat hinnapakkumist, soovitame kõikidel huvilistel juba pakkumiste võtmisega algust teha. Täpsemalt saab taotlusvooru tingimuste kohta lugeda siit. Taotlusi saab esitada ajavahemikul **01.08.-30.09.2024**.

- **Muinsuskaitseamet alustas kultuurimälestiste nimekirja korrastamise projektiga**, mille käigus vaadatakse üle riigi kaitse all olev pärand – kas kõik mälestised, mis on aastakümnete jooksul riiklikku nimekirja kantud, on säilitanud oma väärtused, et esindada väärtuslikumat osa meie kultuuripärandist. Projekti

kohta saab lähemalt lugeda ameti kodulehelt. Aprillis toimunud samasisulist seminari saab järelvaadata siit.

- **Värskest muinsuskaitse aastaraamatust leiab lugemist Estonia juurdeehitusest Ukrainast röövitud kullani**. Kord aastas ilmuv muinsuskaitse aastaraamat annab ülevaate pärandi hetkeseisust arhitektuurist arheoloogiani. Ülevaadet trükise sisust saab lugeda siit ning aastaraamatut saab soetada Eesti Arhitektuurimuuseumist ja suurematest raamatupoodidest üle Eesti.

- **Kevadel valmis Muinsuskaitseameti uus koduleht**. Vastvalminud kodulehelt leiab nii praktilist infot õigusaktide ja nõuete, erinevate taotluste, teatiste, lubade ja toetuste ning hüvitiste kohta, kui ka juhendmaterjale ning valdkonna ja erinevate mälestiste liikide tutvustused. Lisaks kodulehele leiab palju kasulikku infot ka kultuurimälestiste registrist ning Maa-ameti geoportaali kultuurimälestiste kaardikihilt.

Möödunud aastal lisandus kultuurimälestiste nimekirja viis uut mälestist.

Lisaks mälestiseks tunnistamisele rakendati esimest korda arheoloogilise leiukoha kaitset.

Arheoloogilisest leiust tuleb teavitada Muinsuskaitseametit. Foto: Aron Urb

Hobiotsimise ja arheoloogiliste välitööde hooaeg on täies hoos

Suve saabudes on hoo sisse saanud ka hobiotsimise ja arheoloogiliste välitööde hooaeg. Tasub teada, et kinnistu omanikul on õigus nii otsingutest kui ka uuringutest soovi korral keelduda ja kontrollida, kas hobiotsijal on olemas Muinsuskaitseameti luba ja kas arheoloog on ametile esitanud nõuetekohase uuringukava ja -teatise. Soovi korral võib maaomanik hobiotsija või arheoloogiga sõlmida ka lepingu ning kirja panna näiteks selle, kuidas ala uuringute järel korrastada tuleb.

NB! Hobiotsimine on keelatud mälestisel, mälestise kaitsevööndis ja arheoloogilisel leiukohal.
Kui näete maastikul toimetamas kedagi, kelle osas tekib kahtlus tegevuse seaduslikkuses (puudub Muinsuskaitseameti ja maaomaniku luba), võtke kindlasti ühendust Muinsuskaitseameti vastava maakonna nõuniku või arheoloogianõunikuga.

2024. aasta esimesel poolaastal on Muinsuskaitseamet koos oma halduslepingupartneritega heaks kiitnud või kooskõlastanud juba üle 1000 dokumendi, mis on seotud mälestisel või muinsuskaitsealal tehtavate töödega.

Tänavu on Muinsuskaitseamet heaks kiitnud või kooskõlastanud juba üle 1000 mälestisel või muinsuskaitsealal tehtava tööga seotud taotluse.

Kaunilt taastatud vanad ja sobivalt lisatud uued aknad Viljandi vanalinnas. Foto: Kärt Petser

Mälestise omaniku meelespea: mida tuleks teada enne töödega alustamist

Olenemata sellest, kas Teie omanduses on muinsuskaitsealune hoone või asub Teie põllumaal mõni kultusekivi või vana asulakoht, on oluline meeles pidada, et **lihtsamaid hooldus- ja remonttöid (sh tavapärast aiapidamist või põlluharimist) saab mälestisel teha ise ja ilma Muinsuskaitseameti kooskõlastuseta**.

Kui aga plaanite ehitustöid või muid suuremaid ümberkorraldusi, tuleks plaanitavad tööd kindlasti läbi arutada Muinsuskaitseameti maakonnanõunikuga või ameti halduslepingupartneriga Tallinnas, Tartus ja Narvas. Reeglina tuleb selliste tööde tegemiseks mälestisel või muinsuskaitsealal Muinsuskaitseametilt luba taotleda ning kaitsevööndi puhul esitada teatis. Loa taotlust ja teatist saab esitada kultuurimälestiste registri kaudu või ka oma maakonna nõunikule e-posti teel.

Ehitis- ja ajaloomälestiste, aga ka **muinsuskaitsealal asuva hoone** puhul tuleb silmas pidada, et sageli on loa väljastamise eelduseks Muinsuskaitseametiga kooskõlastatud projektdokumentatsioon. Seepärast tasub üle vaadata kooskõlastamiseks vajalike dokumentide loetelu ja vormistusnõuded. Seejuures tasub kindlasti taas nõu pidada maakonnanõunikuga, kes oskab öelda, kas vajalikud tööd nõuavad projekti (mille koostamise eelduseks on kehtivad muinsuskaitse eritingimused) või saab tööd teha tegevuskava alusel (mille jaoks eritingimusi vaja ei ole).

Kui aga tegu on **arheoloogiamälestisega** või **ajaloolise loodusliku pühapaigaga**, tuleb olla teadlik mälestise olemusest ja selle asukohast ning ulatusest maastikul. Tähele tuleb panna seda, et üldjuhul koosneb riikliku kaitse all olev objekt mälestise alast (Maa-ameti geoportaali kultuurimälestiste kaardikihil tumesinine ala) ja seda ümbritsevast kaitsevööndist (helesinine ala). Mälestise alal ja selle kaitsevööndis on teatud tegevustele kehtestatud kitsendused, näiteks on piiratud raie- ja kaevetööd, pinnase teisaldamine või juurdevedu, samuti ehitamine. Kooskõlastust vajavate tööde ja tegevuste täpsema nimekirja leiab siit.

Mälestisel, muinsuskaitsealal asuval ehitisel, arheoloogilises leiukohas, sisevetes, territoriaalmeres, piiriveekogus ja majandusvööndis tehtavate tööde jaoks olulise teabe väljaselgitamiseks saab Muinsuskaitseamet enne tööde lubamist määrata uuringud. Uuringute läbiviimise korraldab mälestise omanik. Nii tuleb näiteks enne

arheoloogiamälestisel pinnase- ja kaevetööde tegemiseks loa saamist viia tavaliselt läbi arheoloogiline uuring. Uuringuid võib määrata aga ka näiteks hoone konstruktsioonide tehnilise seisukorra või kultuuriväärtuslike detailide kaardistamiseks, erinevate viimistluskihtide kindlakstegemiseks ja uurimiseks. Uuringu vajaduse, ulatuse ja liigi määrab Muinsuskaitseamet lähtuvalt kavandatud tööde iseloomust ja mahust. Ameti määratud uuringu puhul on võimalik hiljem taotleda uuringu tegemise kulude osalist hüvitamist tingimusel, et uuring on tehtud nõuetekohaselt ning amet on uuringu aruande heaks kiitnud.

Pikemalt saab lugeda selle kohta, mida tuleb teada enne töödega alustamist, siit.

Muinsuskaitseametilt saab taotleda toetust igat liiki mälestiste korrastamiseks ja säilitamiseks. Samuti toetab amet muinsuskaitsealadel asuvate ehitiste restaureerimist ja hooldamist. Mälestiste ja muinsuskaitsealade hoonete toetamiseks on loodud kolm taotlusvooru, mille puhul toetatavad tegevused, toetuste maht ja muud taotlemise tingimused on vooruti erinevad. Infot kõigi voorude ja eraldatud toetuste kohta leiab siit.

Sel aastal eraldas Muinsuskaitseamet mälestiste korrastamiseks toetusi mahus 5,54 miljonit eurot.

Muinsuskaitseametilt saab taotleda toetust igat liiki mälestiste korrastamiseks ja säilitamiseks. Samuti toetab amet muinsuskaitsealal asuvate ehitiste restaureerimist ja hooldamist.

Võta meiega ühendust

Muinsuskaitseametil on kõikides maakondades nõunikud, kes on alati valmis nõustama ja kaasa mõtlema, et üheskoos leida pärandi hoidmiseks ja kasutamiseks parimad lahendused.
Tallinna, Tartu ja Narva mälestisi ning Tallinna ja Tartu muinsuskaitsealasid puudutavate küsimustega palume pöörduda otse linnavalitsuse poole, sest nendes kolmes linnas täidavad muinsuskaitsealaseid riiklikke kohustusi kohalikud omavalitsused.

Kasulikud viited ja huvitavat lugemist

- Muinsuskaitseameti kodulehekülg

- Kultuurimälestiste register
- Maa-ameti geoportaali kultuurimälestiste kaardikiht
- Restaureerimise käsiraamat, näidissõlmed ja hooneosade näidislahendused
- Eesti arheoloogia aastakiri Tutulus ja Arheoloogiliste välitööde kogumik AVE
- Projektid LIFE IP BuildEST ehk renoveerimismaraton ja LIFE heritageHOME ehk muinsuskodu renoveerimise teejuht

Noored pärandisõbrad Muinsuskaitseameti 30. sünnipäeva avatud uste päeval. Foto: Aron Urb

Saite selle uudiskirja, sest kultuurimälestiste registri alusel olete Te ehitis-, arheoloogia- või ajaloomälestise või muinsuskaitsealal asuva hoone omanik.

Uudiskirjast loobuda saab siin.

Muinsuskaitseameti uudistega kursis püsimiseks märgi meeldivaks ka ameti ***Facebooki leht.***

Kõik küsimused, ettepanekud ja kommentaarid on oodatud aadressile ***info@muinsuskaitseamet.ee***

Autoriõigus © 2024 Muinsuskaitseamet, kõik õigused kaitstud.

MUINSUSKAITSEAMET

smaily